

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Evenes 30.11.2012

Høringsuttalelse – Langs lange spor

Várdobáiki samisk senter i Nordre Nordland og Sør-Troms vil benytte anledningen til å fremme høringsuttalelse til utvalgsinnstilling om samisk forskning og høyere utdanning –“*Langs lange spor*”

Várdobáiki vil først berømme utvalget for å ha tatt opp rollen som de samiske kompetansesentrene kan ha når det gjelder forskning og høyere utdanning. Vi ser allerede i dag at Várdobáiki samisk senter med kompetanse innenfor språk, museumsvirksomhet og helsefag kan ha en viktig rolle som samarbeidspart innenfor høyere utdanning, særlig innenfor språkopplæring, helse og dokumentasjonsvirksomhet.

Samisk museumsvirksomhet og lokal kunnskap

Vi savner imidlertid et større fokus på de samiske museenes rolle i utvalgets rapport.

De samiske museene har en utstrakt kompetanse som kan benyttes i utdanningstilbudet for høyere utdanning, både med tanke på den museale fagkompetansen og den lokale tradisjonskunnskapen. Dette har potensiale for mange samarbeidsfelt, hvor museene direkte kan bidra når det gjelder både hospitering, feltarbeid, videreformidling, undervisning og direkte fagkunnskap.

Utredningen vektlegger at de samiske kultur- og kompetansesentrene kan være en stor ressurs som samarbeidspartnere, samt inneha stor kjennskap til sine respektive lokalmiljø. Várdobáiki ønsker samiske forskningsinstitusjoner velkommen til samarbeid. De samiske kultursentrene kan i tillegg til å være en inngangsport til lokalmiljøene være en ressurs i forhold til de faglige kildene. De samiske museene og kultursentrene gjennomfører kontinuerlig forskjellige dokumentasjonsprosjekter som er anvendbar i forskningssammenheng. Da tenker vi spesielt på de museumsfaglige dokumentasjonsprosjektene som befinner seg på de forskjellige institusjonene, enten det gjelder arkeologi, kvantitative kilder eller kvalitativt minnemateriale. I tillegg forvalter museene gjenstands-, bygnings- og dokumentamslinger som kan være potensielle kilder. Med dette som bakgrunn ligger forholdene til rette for et utvidet samarbeid mellom de samiske museene og høyere utdanningsinstitusjoner, ikke bare som en direkte kildebank, men også som en delaktig part i forskningsproduksjonen.

Várdobáiki har over lengre tid arbeidet med dokumentasjon som fagfelt og har vært i samtaler med Universitetet i Tromsø for å etablere et samarbeid innenfor fagfeltet. Det er naturlig at samiske sentre arbeider med dokumentasjon da det er samlet mye viktig lokalkunnskap på de samiske sentrene.

Samisk helsearbeid

Várdobáiki savner også et sterkere fokus på samisk helse i dokumentet. Dette er etter vårt syn et viktig fagfelt som krever mer oppmerksomhet i framtiden, både i forhold til den akademiske kunnskapsproduksjonen og brukerrettede tiltak. Várdobáiki samisk senter har opparbeidet seg bred erfaring, spesielt med tanke på brukerrettede helsetiltak for eldre samer, men også i forbindelse med faglig metodeutvikling og kunnskapsproduksjon. Várdobáiki er en av de få samiske sentrene som har spisskompetanse innenfor fagfeltet, og det vil derfor være naturlig at utdanningsinstitusjoner søker samarbeid med Várdobáiki i slike sammenhenger.

Samisk språkopplæring

I forhold til samisk språkopplæring har allerede de samiske sentrene/samiske språksentrene en betydelig rolle. De forskjellige samiske sentrene har språkkurs på ulike nivå, også i samarbeid med Samisk Høgskole og flere universitet. Tilbudene som gis fra språksentrene allerede i dag, beskrives i utvalgets utredning som et udekket behov..

Det gjelder tilbudene som gis for å møte behovene for basis språkopplæring for ikke-samisktalende, og samiskopplæring til samer som ikke kan skrive samisk. Et slikt grunnarbeid fra språksentrene kan utgjøre en viktig plattform for rekruttering til videre utdanning innenfor samisk språk, som også kan ende opp som rekrutteringsgrunnlag for høyere utdanning i samisk språk.

Samarbeid med samiske sentre kan styrke det generelle rekrutteringsgrunnlaget til høyere utdanning. Vi vil påpeke at høyere utdanningsinstitusjoner gjennom et slikt samarbeid har bedre muligheter til å spisse egne rekrutteringsstrategier innen ulike samiskrelaterte fagfelt.

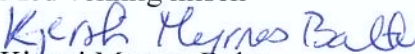
Verdiskaping og innovasjon

De samiske sentrene, som for eksempel Várdobáiki samisk senter vil kunne være viktige aktører innen verdiskaping og innovasjon i forhold til framtidens høyere utdanning.

Et styrket samarbeid mellom Várdobáiki og høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner vil kunne bidra til at slike institusjoner lettere vil komme i kontakt med lokale ressurspersoner og potensielle samarbeidspartnere, det være seg innen lokalt næringsliv eller lokale ledere innen kultursektoren.

Vi har i denne uttalelsen fokusert spesielt på betydningen av lokal kunnskap. De samiske sentrene som for eksempel Várdobáiki kan spille en viktig rolle fordi vi selv har denne kompetansen og fordi vi besitter og har tilgang på et nettverk som forvalter lokal kunnskap, enten det være seg økologisk lokal kunnskap, eller annen type landskaps- og kulturkunnskap.

Med vennlig hilsen

Kjersti Myrnes Balto
daglig leder